

Nogle af Deltagerne i Rundturen til Roskilde, fotograferet ved Boserup Pavillon.

Paa Billedet ses bl. a.: 1. Næstformanden, Hr. Folketingsmand P. Kammergaard. 2. Formanden, Hr. Pastor Bartholdy Møller, 3. Sekretæren, Hr. Havearkitekt Johannes Tholle. 4. Hr. Inspektør Rud. Rasmussen (Aarhus). 5. Hr. Førstelærer Frands Hansen (Skelstrup). 6. Hr. Overgraver Petersen (Roskilde). 7. Kassereren, Hr. Kirkegaardsgartner I. Blomberg (Hillerød). 8. Hr. Kirkegaardsgartner H. W. Rasmussen (Haslev). 9. Hr. Havearkitekt Chr. Bruus-Jørgensen (Hellerup). 10. Hr. Billedhugger Elo (København). 11. Hr. Kirkegaardsgartner J. Gravesen (Svendborg). 12. Hr. Overlærer H. P. Hansen (Roskilde). 13. Hr. Bestyrer J. H. J. Lund (Sundby Kirkegaard). 14. Hr. Bankdirektør H. H. Stigaard (Roskilde). 15. Hr. Arkitekt C. E. Bauditz (København). 16. Hr. Stenhuggermester H. P. N. Glem (Roskilde). 17. Hr. Overassistent A. Hilsøe (Solbjerg). 18. Hr. Kirkegaardsgartner Jensen (Nyborg). 19. Hr. Forpagter Wern (Roskilde). 20. Journalist, Fru Fang (Roskilde). 21. Fru Arkitekt Bauditz (København). 22. Hr. Kaptajn Bang (St. Jørgensbjerg). 23. Hr. Overgartner Grønwald (St. Hans Hospital). 24. Hr. Stadsingeniør Mortensen (Roskilde). 25. Hr. Graver A. Rosenmeyer (Slagelse). 26. Hr. Landinspektør Thorsen (Roskilde). 27. Hr. Planteskolejejer Rønø (Roskilde).

Billedet kan købes hos Fotograf Christiansen, Roskilde.

Foreningen for Kirkegaardskultur.

Meddelelser.

Foreningen holdt den 17. Juni Kl. 5 sin 10. ordinære Generalforsamling, som var henlagt til Roskilde og afholdtes paa Jernbanehotellet. Tilstede var c. 25 Medlemmer.

Efter at Formanden, Hr. Pastor A. Bartholdy Møller, havde budt Velkommen, valgtes Hr. Overlærer H. P. Hansen, Roskilde, som Dirigent, og Formd. aflagde derefter Beretningen for Aaret 1930—31.

Formd. begyndte med at mindes de ret mange trofaste Medlemmer, der i Aarets Løb var afgaaet ved Døden. Først den tidligere Formand, fhv. Folketingsmand, Pastor N. Joh. Laursen, hvis Nekrolog fandtes i V. K., S. 73; dernæst den gamle fhv. Inspektør paa Frederiksberg gamle Kirkegaard, Laur. Larsen, Pastor Steffensen i Jebjerg, som kom af Dage ved en Automobilulykke paa Vej til sin Kirke, Kirkegaardsgartner i Sorø, H. Chr. Hansen, Forstander Anders Jørgensen, Elieser pr. Klippinge, Direktør Guldmann, Riis Skov, og Navigationsbestyrer Landt, Bogø.

Forsamlingen sluttede sig til Formandens Mindeord ved at rejse sig.

Derefter forelagdes Medlemstallet for de sidste tre Aar, der udviste en mindre Stigning.

Medlemstal:	1928—29	1929—30	1930—31.
A. Menighedsr. Kirkegaardsb. . .	101	101	92
B. Forening, Institutioner, m. m. . .	15	11	12
C. Personl. Medl. i Danmark . . .	253	266	286
D. Medlemmer i Udlandet . . .	33	36	38
	392	414	432

Ligesom tidligere har Tilvæksten særlig været koncentreret om personlige Medlemmer i Ind- og Udland, hvorimod Kirkegaardsbestyrelserne synes at svigte. Det er en gammel Erfaring, at saa længe der er Forandringer i Udsigt eller under Udførelse Kirkegaarde vedrørende, kan man have Kirkegaardsbestyrelserne som Medlemmer, men saa snart dette er overstaaet, falder de fra. Dette er beklageligt, eftersom det for Kirkegaardens Forskønnelse ikke mindst kommer an paa bestandigt at lede Driften ind i de rette Spor, og ofte kan netop under Kirkegaardens Vækst og Udvikling betydelige Forskønnelser foretages, ligesom Kirkegaardsbestyrelsernes Indsigt med Monumenter etc. ikke er afsluttet med Færdiggørelsen af et Nyanlæg. Derfor opfordres de til at holde ved Foreningen og at studere og støtte dens Tidsskrift.

Af de personlige Medlemmer er et stort Antal Kirkegaardsledere og Kirkegaardsværger, ligesom det i Udlandet særlig er Kirkegaardsteknikere etc., der har sluttet sig til Foreningen.

Der har i Aarets Løb været agiteret saavel ved Møder som ved Udsendelse af Opfordringer til Indmeldelse, ligesom der for Kirkegaardssagen i Almindelighed har været agiteret gennem Foredrag.

Foreningens Sekretær, Havearkitekt Tholle, holdt i Tilslutning til Generalforsamlingen i Haderslev samt for en større Forsamling af Menighedsraad i Aarhus Foredrag om Kirkegaardens Beplantning og Regulering, ligesom Arkitekt G. Holme holdt Foredrag i Haderslev om Kirkegaardskapeller m. m.

(Fortsættes).

Bog anmeldelse.

Blomster.

Maisen Pedersen: Blomsterhaven, 1929, 8°, 168 S., c. 30 Billeder, Kr. 6,50.

Maisen Pedersen: Sjældnere Flerårige Planter og Sommerblomster, 8°, 1931, 116 S., c. 20 Billeder, Aschehoug & Co., Oslo.

Med disse to Smaabøger har Maisen Pedersen givet et værdifuldt Bidrag til vor Havebrugslitteratur. Den første Bog indledes med nogle smaa Bemærkninger om vore Haver — lidt Dessiner angaaende Anlæggelse etc. (c. 30 Sider), og derefter følger et Afsnit om Havearbejdet (c. 15 Sider), hvorefter Blomsterbeskrivelserne kommer. Disse er ret udførlige; men der savnes Illustrationer til mange at dem. Et lille Billede er i Reglen meget mere anskueligt end en lang Skildring. I den anden nævnte Bog er alt helliget de

sjældnere fleraarige Planter; her bliver det dog en Skønssag, om man vil følge Forfatteren og acceptere, at *Arabis alpina*, *Campanula medium*, *Erica tatralix* m. fl. er sjældne eller ej, og i Betragtning maa det i alle Tilfælde tages, at Bøgerne er skrevet ud fra norske Forudsætninger og paa Norsk.

Historie.

K. Secher: Ligbrændingens Historie i Danmark med Fremstilling af Begravelsesformernes Udvikling fra Bronzealderen til vor Tid, 8°, 420 S., mange Illustrationer og Tabeller, Levin & Munksgaards Forlag, Kbh. 1931, Kr. 18,—.

I Anledning af Dansk Ligbrændingsforenings 50 Aars Jubilæum har Foreningen ladet udarbejde dette imponerende Skrift

om Begravelser og Kirkegaardsforhold i Danmark gennem Tiderne. Som Forfattere af de enkelte Afsnit har man valgt: Museumsinspektør Hans Kjær (Ligbrændingen i Danmark i Oldtiden indtil Aar 1000), Magister Vitus Gay (Guds Agre), Dr. Secher (Forening for Ligbrænding), Kontorchef Reenberg (Folkelig Ligbrændingsforening), Ingeniør A. V. Andersen (Moderne Ligbrændingsovne) m. fl.

Det er Redaktionen en Glæde at se dette Skrift komme frem og se den Liberalitet, hvormed Spørgsmaalet er behandlet, og som gør Bogen til et værdifuldt. Kildeskrift ogsaa for Læsere, som ikke er Tilhængere af Ligbrændingssagen, men som interesserer sig for den historiske Side. Saavel Museumsinspektør Kjærs Afsnit om den »oldnordiske« Side af Sagen som Magister Gays Behandling af de kirke-

lige Begravelses- og Kirkegaardsforhold til vore Dage er overmaade interessante og er velskrevne. Det er Anmelderen en personlig Tilfredsstillelse, at Magister Gay er kommet til samme Resultat, som Anm. i sin Tid fremsatte (»Den danske Begravelsesplads' historiske Udvikling«), samt at meget af det den Gang fremdragne har kunnet benyttes ogsaa ved denne Skildring; saavel dette Studie som det, »Vore Kirkegaarde« har bragt, er da ikke fremført forgæves. Iøvrigt er denne Skildring langt bredere og medtager langt mere end i den af Anm. forfattede Artikel.

Saavel Dansk Ligbrændingsforening som Udgiver som Forlæggeren, Levin & Munksgaard, samt de enkelte Afsnits Forfattere fortjener Tak for det Arbejde, der er gjort, og som har givet saa smukt et Resultat.

Fra danske Kirkegaarde.

12/5 (Ribe Stiftstid.): Pasningen af den nye Kirkegaardsplantning i Ribe.	— (Nordjyll. Soc.-Dem.): Kgds.jorden i Vejgaard v. Aalborg.
13/5 (Roskilde Avis): Kirkegaardseksperterne holder Aarsmøde i Roskilde med Besøg paa Roskildes og St. Jørgensbjergs Kirkegaarde.	29/5 (Fr.borg Amtstid.): Bloustrød Kgd. skal udvides.
15/5 (Helsingør Dagbl.): Krematoriesagen i Helsingør.	30/5 (Møens Folkebl.): Damsholte Kgd. reguleres.
16/5 (Berl. Tid.): Politibilen rekvireredes til Bispebjerg Kgd.	— (Fredericia Dagbl.): Trinitatis Kgd. i Fredericia faar ny Indhegning.
— (Politiken): Pinligt Optrin paa Bispebjerg Kgd.	— (Holstebro Avis): Hærværk paa Struer Kgd.
17/5 (Børsen): Politibilen paa Kirkegaarden.	2/6 (Nordjyll. Soc.-Dem.): Kgds.jorden i Vejgaard v. Aalborg.
— (Politiken): Samme.	3/6 (Nationaltid.): Københavns Kirkegaarde og deres Administration af Direktør for Begravelsesvæsenet Nielsen.
18/5 (Nordsjæll.): Tikøb Kgds.mur skal repareres.	4/6 (Nordjyll. Soc.-Dem.): Kgd.jorden i Vejgaard.
19/5 (Randers Dagbl.: Der bliver bygget Kontorbygninger paa Randers Østre Kgd.	6/6 (Roskilde Dagbl.): Den nye Kgd. i Ejby.
— (Horsens Folkebl.): Horsens ny Kgd. med Billede.	— (Samme): Foreningen for Kgd.kultur holder sin 10. Generalforsl. i Rosk.
20/5 (Nordjyll. Soc.-Dem.): Kgds.jorden i Vejgaard ved Aalborg.	— (Nordjyll. Soc.-Dem.): Kgd.jorden i Vejgaard.
— (Kristeligt Dagbl.): Kirkegaardsfred.	8/6 (Nationalt.): Københ. Kgd. af Pastor Nedergaard.
21/5 (Randers Amts Avis): Paa Østre Kgd. i Randers. Lidt om Kirkegaarden og Byggeriet.	— (Heimdal): Hærværk paa Kiplev Kgd.
22/5 (Samme): Fra Læserne om Kgd.	10/6 (Børsen): Kirkegaardskultur.
— (Holstebro Dagbl.): Kgd. i Struer skal udvides.	— (Roskilde Tid.): Do.
— (Ribe Stiftstid.): Frit Ordskifte (om Kgd. i Ribe).	— (Kristl. Dagbl.): Foreningen for Kirkegaardskultur.
23/5 (Jydske Tid.): Et Krematorium i Sønderborg?	— (Nationalt.): Do.
— (Kallundb. Folkebl.): Der skal bygges nyt Kapel paa Aunsø Kgd.	11/6 (Løll.-F. Venstrebl.): En Urnehave paa østre Kgd.
27/5 (Randers Amts Avis): Omkring Kgd.sagen i Randers.	12/6 (Randers Soc.-Dem.): Østre Kgd. i sin nye Skikkelse (med Billede).
— (Ribe Stiftstid.): Darum Kgd. er bleven udvidet.	13/6 (Ekstrabl.): Det pinlige Optrin paa Bispebjerg Kgd.
	14/6 (Kbh. Amts Soc.-Dem.): Have-Kulturen paa vore Kgd.

Cirkulære til Politidirektøren i København og samtlige Politimestre angaaende Ligbrænding.

(Fortsat).

b. I Norge kan ifølge Lov af 3. Maj 1913 § 1 enhver, som er fyldt 15. Aar og har sin Forstands fulde Brug, ved skriftlig eller mundtlig Erklæring bestemme, at hans Lig skal brændes; en mundtlig Erklæring skal være afgivet i Overværelse af to vidnedygtige Personer, medmindre den er afgivet paa Dødslejet. Lige med en gyldig Erklæring anses det, at den afdøde efter egen Indmeldelse var Medlem af en Ligbrændingsforening.

Foreligger der ikke fra den afdøde en efter foranstaaende gyldig Bestemmelse, kan ifølge Lovens § 2, jfr. Lov af 2. April 1917, Bestemmelse om Ligbrænding træffes af den afdødes nærmeste efterladte, som er over 18 Aar, ifølgende Orden: Ægtefælle, Børn, Forældre, Børnebørn, Bedsteforældre og Søskende. Ligbrænding maa dog ikke finde Sted, dersom det vides, at Ligbrænding var i Strid med den afdødes religiøse Overbevisning, eller at det af andre Grunde stred mod hans Ønske at blive brændt. Ved Anvendelse af denne Bestemmelse regnes Forholdet mellem Adoptivforældre og Adoptivbørn samt disses Slægtninge i nedstigende Linie lige med Slægtskab.

c. I Sverige kræves, for at Ligbrænding kan finde Sted, ifølge kgl. Kundgørelse af 14. September 1917 § 3, jfr. kgl. Kundgørelse af 8. Juni 1928 § 3 Attest om, at den afdøde i levende Live har truffet Bestemmelse om Ligbrænding eller udtalt et bestemt Ønske derom, eller at den afdøde ved dingsforening i Henhold til egen Inddødsfaldet var Medlem af en Ligbrændingsforening, eller Erklæring fra den afdødes nærmeste Slægtninge eller Paarørende om, at han ikke, saa vidt dem bekendt, i levende Live har udtalt Ønsket om at begraves uden Ligbrænding; dog skal der, hvis den afdøde ikke ved Dødsfaldet var fyldt 16 Aar, og Ansøgningen om Tilladelse til Ligbrænding ikke indgives af Indehaveren af Forældremyndigheden, i Stedet medfølge Erklæring fra denne om, at han ønsker, at Ligbrænding skal finde Sted.

d. I Finland kræves ifølge Forordning af 27. Februar 1926 Attest om, at den afdøde i levende Live har truffet Bestemmelse om Ligbrænding eller udtalt bestemt Ønske derom, eller hvis den afdøde ved Dødsfaldet ikke var fyldt 15 Aar og Ansøgning om

Tilladelse til Ligbrænding ikke indgives af Forældremyndigheden, en Erklæring fra denne om, at han ønsker, at Ligbrænding skal finde Sted.

e. I Preussen kræves ifølge Lov af 14. September 1911 § 9 Bevis for, at den afdøde har paabudt, at hans Lig skal brændes. Dette Bevis kan tilvejebringes enten ved en testamentarisk Bestemmelse fra den afdødes Side (derunder et af den paagældende selv uden Vidners Nærværelse skrevet Testamente) eller ved en Attest fra en til Brug af et offentlig Segl berettiget Person om, at den afdøde i hans Nærværelse har afgivet mundtlig Erklæring om, at hans Lig skal brændes. Erklæring om Ligbrænding er kun gyldig, naar den er truffet efter det fyldte 16. Aar. Var den paagældende Person under Forældremyndighed og ikke fyldt 16 Aar, træder en Begæring fra Indehaveren af Forældremyndigheden i Stedet for en af den afdøde truffet Bestemmelse.

II.

Der skal foreligge Dødsattest, udstedt af den Læge, som har behandlet den afdøde under hans sidste Sygdom (c: den Sygdom, der har haft Døden til Følge), hvilken Attest maa indeholde Erklæring fra Lægen om, at der efter hans Skøn ikke er nogen Grund til Mistanke om, at Døden er foraarsaget ved en Forbrydelse. Er den afdøde under sin sidste Sygdom ikke blevet behandlet af en Læge, skal Dødsattesten med den nævnte Erklæring være udstedt af Kredslægen paa det Sted, hvor Dødsfaldet er sket, (i København Stadslægen eller med Justitsministeriets Autorisation en Sanitetslæge eller dennes Assistent). Politiet kan derhos altid kræve, at den nævnte Erklæring skal være afgivet af Embedslægen, naar det finder Anledning dertil, f. Eks. naar det uanset den afgivne Lægeerklæring nærer Mistanke om, at Døden kan være foraarsaget ved en Forbrydelse, eller naar Politiet iøvrigt nærer Tvivl om, hvorvidt der er Grund til at indlede Undersøgelse fra det offentliges Side i Anledning af Dødsfaldet.

I København og Frederiksberg skal den originale Dødsattest med Præstens Paa-tegning forevises for Politiet. Udenfor København og Frederiksberg skal Politiet kræve forevist og afleveret Genpart (paa grøn Blanket) af den til vedkommande Præst eller Forstander afgivne Dødsattest, jfr. Justitsministeriets Bekendtgørelse angaaende Dødsattester af 25. Marts 1931 § 6.

(Fortsættes).